

De SROI van sport en bewegen in Ede

Resultaten van een case study over de verhouding van kosten en opbrengsten

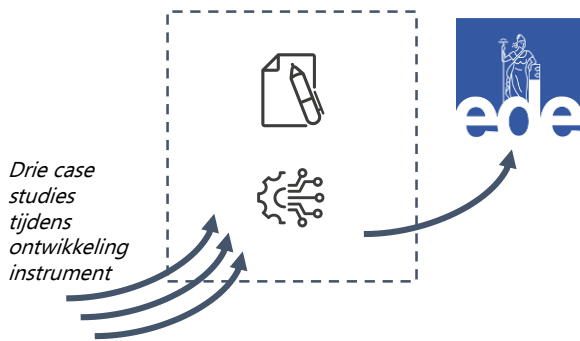
Onderzoek uitgevoerd in opdracht van de gemeente
Ede, juli 2020

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede– achtergrond SROI

Rebel en het Mulier Instituut hebben een methode voor het berekenen van de **SROI van Sport en Bewegen** ontwikkeld. Dit document bevat de uitkomsten van de case study naar de situatie **in Ede**.

Rebel heeft samen met het Mulier Instituut de 'Social Return On Investment' (SROI) van sport en bewegen in Nederland becijferd. De SROI is een methode om alle kosten en opbrengsten van een bepaald beleidsthema – in dit geval 'sport en bewegen' – in kaart te brengen en ze tegen elkaar af te wegen.

De SROI kan ook op lokaal niveau benaderd worden. Dit is mogelijk door de beschikbaarheid van (openbare) lokale data i.c.m. aannames.

Een verantwoording van de gebruikte bronnen, inputcijfers en aannames staat in de [aparte onderzoeksrapportage](#) die op de website van het Kenniscentrum Sport en Bewegen is gepubliceerd.

Wat vertelt de SROI van sport en bewegen?

In de SROI-schatting zijn alle **kosten** meegenomen die verband houden met het beleidsdoel: het bevorderen van sport- en beweggedrag. Dit zijn kosten die het Rijk, NOC*NSF, gemeenten, bedrijven en de sportende en bewegende samenleving maken. Binnen elk van deze categorieën is een selectie gemaakt van kosten die wel en niet aan het beleidsdoel te relateren zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat de kosten voor topsport (evenementen) niet zijn meegenomen. Voor kostendata die niet op gemeentelijk niveau beschikbaar zijn, zijn 'verdeelsleutels' gebruikt – zoals aantal inwoners, sporters of verenigingsleden t.o.v. het geheel in Nederland – om een reëel deel van deze kosten aan één gemeente toe te rekenen.

De **opbrengsten** zijn berekend door te kijken welk percentage inwoners van een gemeente voldoet aan de beweegrichtlijn. Per persoon die hieraan voldoet zijn er maatschappelijke opbrengsten te berekenen. [Verder onderzoek](#) laat zien hoe groot deze opbrengsten per individu zijn, als die zijn hele leven voldoet aan de beweegnorm. Bij het bepalen van de opbrengsten is het streven om effecten van sport en bewegen zoveel mogelijk in financiële eenheden uit te drukken. Dat is helaas niet voor alle effecten mogelijk, zoals het plezier dat mensen ervaren en het sociaal netwerk dat wordt versterkt door te sporten. Dit soort effecten zijn niet in de SROI verdisconteerd. Daarmee zijn de opbrengsten van sport en bewegen waarschijnlijk een onderschatting van de realiteit.

De SROI is uiteindelijk de verhouding tussen deze kosten en opbrengsten en beantwoordt de vraag of er maatschappelijke meerwaarde ontstaat door te investeren in sport (namelijk: als de SROI >1 is). Het is niet goed mogelijk om conclusies te trekken over de causaliteit tussen één van de kostenposten en de opbrengsten (zoals: het aandeel van de gemeentelijke uitgaven in het bereiken van maatschappelijke opbrengsten). De SROI vertegenwoordigt dus het totaal aan kosten en het totaal aan opbrengsten, zonder de effectiviteit van aparte interventies te beoordelen.

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – benchmarkgemeenten

Voor deze case study **vergelijken** we de gemeente **Ede met andere gemeenten**, namelijk: Apeldoorn, Arnhem, Deventer, Nijmegen en Veenendaal.

	Aantal inwoners	Besteedbaar inkomen	% grijze druk	% hoogopgeleiden	% niet-westerse migranten	Inwoners per km2
Ede	115.000	40.300 euro	31%	31%	8%	356
Apeldoorn	160.000	39.000 euro	35%	27%	9%	471
Arnhem	155.000	32.800 euro	23%	37%	20%	1.590
Deventer	100.000	36.600 euro	29%	34%	13%	757
Nijmegen	175.000	30.000 euro	23%	43%	14%	3.238
Veenendaal	65.000	39.400 euro	30%	28%	12%	3.299

We vergelijken de opbouw van de SROI van Ede met een aantal 'benchmarkgemeenten', die nabijgelegen zijn, een vergelijkbaar bevolkingsaantal hebben en/of een sociaaleconomisch profiel kennen dat lijkt op dat van Ede. De gedachte hierachter is dat deze gemeenten in hun sportbeleid naar verwachting met dezelfde thema's bezig zijn en dus *best practices* en andere ervaringen kunnen uitwisselen.

Voor Ede hebben we een selectie gemaakt van gemeenten op basis van de kenmerken: '% grijze druk', '% hoogopgeleiden' en '% niet-westerse migranten'. Dit zijn enkele factoren waarvan bekend is dat ze invloed hebben op sport- en beweegdeelname

van de bevolking. Daarnaast hebben we bij het selecteren van benchmarkgemeenten gekeken naar nabijheid en vergelijkbare omvang (bevolkingsaantal).

In aanvulling op de analyse van de SROI voor Ede is er op 9 juli 2020 een online bijeenkomst geweest met een deel van de benchmarkgemeenten. De hoofdpunten uit die sessie zijn in groene kaders in dit document opgenomen. Separaat is er nog uitgebreid verslag van de bijeenkomst gedaan.

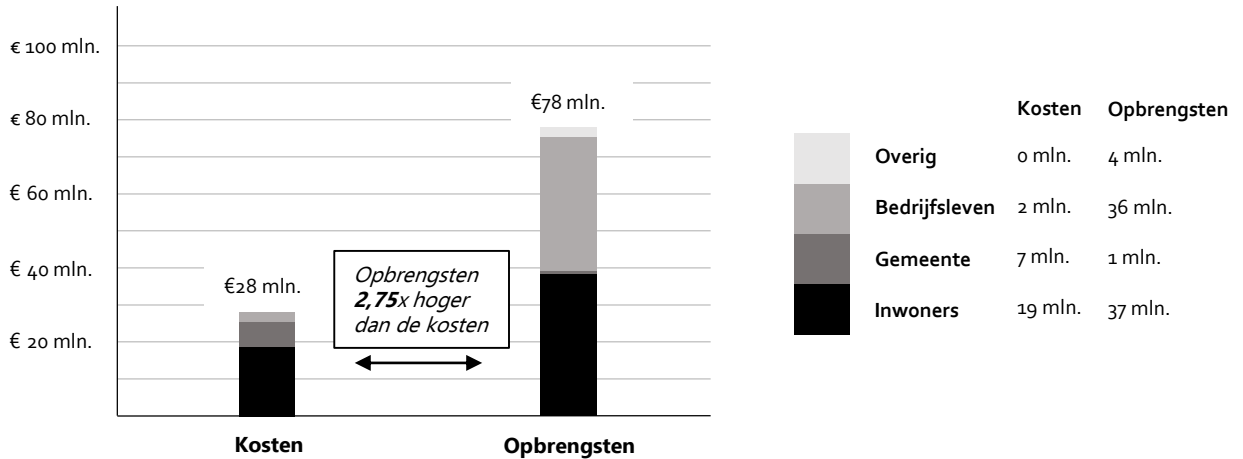
Uitkomst SROI

Wat is de SROI in Ede en uit welke onderdelen bestaat deze?

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – **SROI**

De **SROI van sport en bewegen in Ede** wordt geschat op **2,75**.

De kosten verbonden aan sport en bewegen in Ede worden geschat op ca. €28 mln. en de opbrengsten op ca. €78 mln. Dit geeft een SROI van 2,75. Dit houdt in dat de maatschappelijke opbrengsten van sport en bewegen 2,75 keer hoger zijn dan de kosten. Het gaat om de opbrengsten en kosten van de maatschappij als geheel; het betekent dus niet automatisch dat een extra bestede euro door de gemeente tot €2,75 aan extra opbrengsten zou leiden.

De opbrengsten van sport en bewegen komen voor het grootste deel terecht bij het bedrijfsleven (werkgevers die profiteren van lager ziekteverzuim en hogere productiviteit) en bij de inwoners zelf.

De verdeling van opbrengsten en kosten vergelijkend valt op dat de gemeente wel een belangrijke bron is voor investeringen in sport en bewegen, maar hier in directe zin weinig van profiteert. Het effect is met name indirect, door een gezondere en gelukkigere bevolking. Ook valt op dat het bedrijfsleven (werkgevers) relatief veel opbrengsten heeft van sporten en bewegen ten opzichte van de kosten die bedrijven maken.

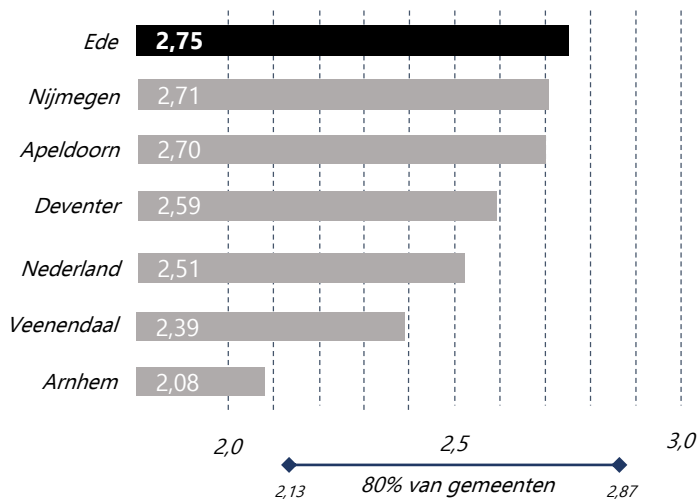
Thema in groepsessie met benchmarkgemeenten: **impact corona op beleid & verhouding/samenwerking tussen commerciële partners en verenigingssport.**

- De coronaperikelen leidden er in Ede toe dat de gemeente (meer) sportaanbieders leerde kennen, waaronder commerciële aanbieders. Ook in andere gemeenten was er sprake van een dergelijke ontwikkeling, al werd dit ook aangejaagd door het lokaal sportakkoord. Dit wordt beschouwd als een waardevolle ontwikkeling.
- Corona leidde daarnaast tot een ontstotting tussen sportverenigingen onderling en tussen sportverenigingen en bepaalde commerciële aanbieders (zoals fitnesscentra). De diverse aanbieders wisselden ervaringen uit en bundelden de krachten. Ook dit wordt gezien als een wenselijke ontwikkeling die een vervolg verdient. Een goed voorbeeld is een leefstijlinterventie in Arnhem voor groepen met een lage sociaaleconomische status, waarbij een fitnessaanbieder (Formupgrade) het beweeggedeelte binnen de interventie op zich neemt.
- Er is nauwelijks oog voor de bijdrage die commerciële sportaanbieders kunnen leveren bij het realiseren van doelen van het sportbeleid.
- Volgens sportbeleidsmedewerkers kunnen verenigingen en commerciële aanbieders elkaar versterken. De gemeente Ede bezint zich ten aanzien van de positie die zij tegenover commerciële aanbieders wil innemen. Dit speelt ook bij andere gemeenten.
- Bij de verkenning van een samenwerking met sportaanbieders zou door de gemeente meer gekeken moeten worden naar de bijdrage die aanbieders aan het verwezenlijken van beleidsdoelen kunnen leveren, dan naar de rechtsvorm. De commerciële sportaanbieders zouden dan vaker in beeld komen. Overheidsingrijpen is te legitimeren in het geval van verenigingsondersteuning omdat er sprake is van een marktfalen. Dit betekent echter niet dat er geen samenwerking met commerciële aanbieders kan worden gezocht. Integendeel: zij zijn vaak in staat om andere doelgroepen aan te spreken dan de doelgroepen die sportverenigingen bedienen. De overheid kan commerciële sportaanbieders faciliteren en dat hoeft niet altijd in financiële zin.

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – **SROI**

De **SROI in Ede** is **het hoogst van alle benchmarkgemeenten**.

De SROI in Ede wordt dus geschat op 2,75. De landelijke SROI van sport en bewegen wordt geschat op 2,51. De SROI in Ede is hoger dan in Nederland als geheel en hoger dan in alle andere benchmarkgemeenten.

De gehele bandbreedte van geschatte SROI's in Nederlandse gemeenten loopt van 1,60 tot 3,40 en in 80% van de gemeenten ligt de SROI tussen de 2,13 en 2,87.

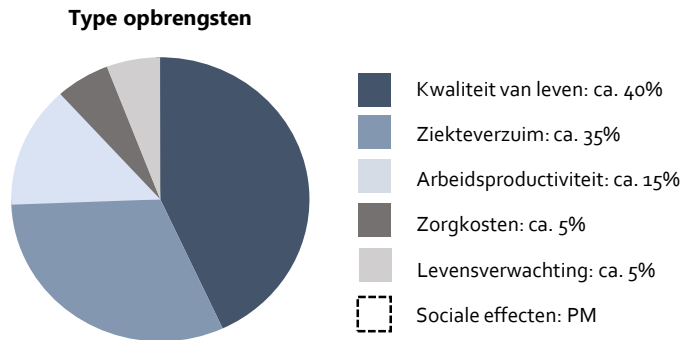
Thema in groepssessie met benchmarkgemeenten: **stimuleren van verenigingen om zich (meer) maatschappelijk in te zetten.**

- In de gemeenten zijn het de sterke verenigingen die zich met aanvullende activiteiten (extra) maatschappelijk betrokken tonen. Dit gebeurt vaak in wijken waar de maatschappelijke opgaven minder urgent zijn. Hierdoor komt de effectieve en efficiënte besteding van financiële middelen van gemeenten onder druk te staan.
- De gemeente Ede zet subsidie in voor het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid door verenigingen. Maar dat komt niet eenvoudig van de grond. Gemeentelijke subsidie is lang niet altijd de oplossing, niet zelden ontbreekt het aan capaciteit ('handjes') en kennis en ervaring. Bovendien komt de subsidie vaak terecht bij verenigingen die het nu al goed doen, terwijl je juist de andere verenigingen wil bereiken. Ook deze ontwikkeling draagt niet bij aan de effectiviteit van de gemeentelijke steun.
- Het is wenselijk dat netwerken worden gecreëerd waarin aanbieders en andere organisaties elkaar treffen om gezamenlijk maatschappelijke opgaven in de gemeente op te pakken. In Veenendaal gebeurt dit, mede gefinancierd door middelen uit het lokale sportakkoord.
- Het sportbedrijf in Ede merkt dat er spanning zit tussen 'sport' enerzijds en 'bewegen' anderzijds. Verenigingen faciliteren competitiesport, wat kan leiden tot de uitstroom van de minder sportieve en succesvolle leden. Sommige verenigingen stellen dat ze er zijn voor de sport. Het is daardoor lastiger om hen te committeren aan bijvoorbeeld gezondheidsbeleid.
- De locatie van het aanbod van sportverenigingen (zoals in een sportpark) kan een drempel vormen om lid van die verenigingen te worden. Deze drempel kan worden weggenomen als het aanbod naar een locatie buiten het sportpark wordt verplaatst, bijvoorbeeld in een park of bos.
- Commerciële aanbieders kunnen sportverenigingen assisteren bij professionalisering en 'commercialisering'. Andersom kunnen verenigingen commerciële aanbieders – zoals fitnesscentra – inspireren hoe zij de ledenretentie kunnen opschroeven.

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – *verdeling opbrengsten*

De **opbrengsten** ontstaan **vooral** door effecten op het gebied van **kwaliteit van leven en ziekteverzuim**.

Het merendeel van de maatschappelijke opbrengsten door sport en bewegen ontstaat door verlaging van het aantal mensen met ziektes en kwalen. Dat zorgt voor minder ziekteverzuim en lagere zorgkosten, en het zorgt bovendien voor een hogere levensverwachting en een hogere kwaliteit van leven. Bij elkaar zijn dit 85% van de totale opbrengsten. Een ander aanzienlijk effect van sport en bewegen is een verhoogde arbeidsproductiviteit. Plezier en sociaal kapitaal zijn niet in euro's gewaardeerd, maar ook zeer belangrijke effecten van sport en bewegen. De effecten ziekteverzuim en arbeidsproductiviteit komen alleen voor bij de werkende beroepsbevolking, de overige effecten kunnen bij alle leeftijdsgroepen optreden. Een uitgebreidere beschrijving van de opbrengsten is te vinden in de volgende tabel en in het aparte [onderzoeksrapport](#).

NB De maatschappelijke opbrengsten van sport en bewegen zijn berekend voor de gemiddelde Nederlander die voldoet aan de beweegnorm. Er is dus uitgegaan van een gemiddelde prevalentie van bepaalde aandoeningen onder de Nederlandse bevolking, een gemiddelde inkomen uit werk etc. De verschillen tussen besteedbaar inkomen in gemeenten (zie pagina 3) hebben geen effect op de hoogte van de opbrengsten per individu waarmee wordt gerekend. Deze indicator wordt alleen gebruikt om te kijken naar verschillen in sociaaleconomische kenmerken tussen gemeenten, die van invloed zijn op sport- en beweeggedrag.

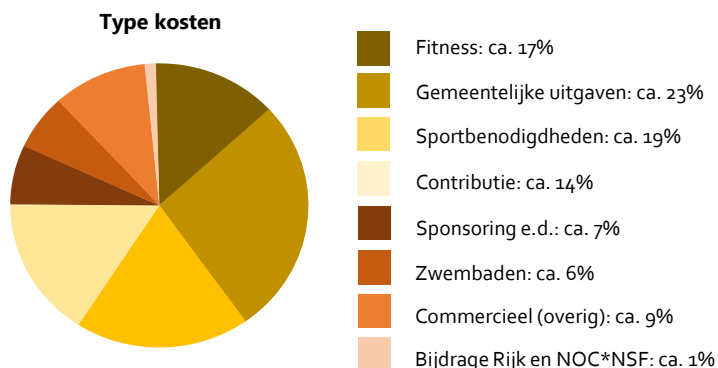
Opbrengsten		
Post	Toelichting	Bron
Kwaliteit van leven	Vermeden ziekte last. Leed door een achttal* aandoeningen wordt (deels) voorkomen	Studie Ecorys: "Sociaaleconomische waarde van sport en bewegen" (2017)
Ziekteverzuim	Minder dagen ziekteverzuim per jaar, gewaardeerd tegen gemiddelde beloning van werknemers	
Arbeidsproductiviteit	Hogere arbeidsproductiviteit, gewaardeerd tegen gemiddelde beloning van werknemers	
Zorgkosten	Vermeden directe zorgkosten door minder optreden van een achttal* aandoeningen	
Levensverwachting	Gevolg van een langere levensverwachting door (deels) voorkomen van een achttal* aandoeningen	
Sociale effecten	Meegenomen zijn effecten als leerprestaties, (jeugd)criminaliteit, sociaal kapitaal en plezier	

* *Coronaire hartziekten; beroerte; osteoporose; diabetes; darmkanker; borstkanker; depressie; dementie.*

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – verdeling kosten

De **grootste kosten** zijn voor toegang tot **fitness**, uitgaven aan **sportartikelen**, **contributie** en **gemeentelijke bestedingen**.

In totaal zijn er in Ede zo'n €28 mln. aan kosten die we voor de SROI-berekening meerekenen. De verdeling van de kosten is op hoofdlijnen vergelijkbaar met die van heel Nederland. Het aandeel uitgaven van de gemeente is in Ede iets lager (23%) dan gemiddeld in Nederland (26%). Dit komt omdat de gemiddelde gemeentelijke uitgaven in Ede relatief laag zijn (zie pagina 9).

NB de gemeentelijke bestedingen zijn opgehaald uit de CBS IV3-staten. In principe is hiervoor het bedrag uit 2017 genomen, want dit is het meest recente cijfer in het SROI-model. Omdat het CBS vanaf dat jaar de gemeentelijke bestedingen anders registreert, is het bedrag niet voor iedere gemeente betrouwbaar. Als de gemeentelijke bestedingen uit de CBS-data in 2017 meer dan 20% afwijken van het gemiddelde in de jaren 2012-2016, hebben we gerekend met het gemiddelde van de jaren 2012-2017 (dus wel met 2017 erbij). Voor Ede is dit ook het geval. Het bedrag dat we hebben meegerekend in de SROI is ca. €6,5 mln. Overigens zijn de daadwerkelijke sportuitgaven hoger, tegen de €8 mln. Dat komt omdat een deel van de uitgaven door het gemeentelijk vastgoedbedrijf worden gedaan. Deze zijn in de IV3-staten niet meegerekend op de sportuitgaven. Om de vergelijking met andere gemeenten zuiver te houden, houden we het bedrag aan dat CBS in de IV3-staten publiceert.

Kosten		
Post	Toelichting	Bron
Fitness	Totale bedrijfsomzet van de fitnessbranche	CBS, 2017
Gemeentelijke uitgaven	Bestedingen gemeente verantwoord onder "sport" (IV3 codes 5.1 en 5.2)	CBS IV3, 2012-2017
Sportbenodigdheden	Sportkleding, schoenen en overige sportartikelen	Consumentenuitgaven aan sport, 2016
Contributie	Contributies atletiek, hockey, tennis, voetbal en volleybal, plus opslag voor overige sporten	Contributiemonitor 2016/17 i.c.m. KISS-data
Sponsoring	Multiplieur op de totale contributie-inkomsten voor verenigingen	Verenigingsmonitor Jaarbericht 2017
Zwembaden	Entree- en lesgeld van zwembaden	CBS, 2015
Commercieel overig	Omzet van overige commerciële sporten (bijv. paardensport, golf) is verondersteld op 50% van de totale bedrijfsomzet fitness	Eigen aanneme
Bijdrage Rijk	Subsidies Gehandicaptensport, Sport en bewegen in de buurt en Stimuleren van een veiliger sportklimaat	Rijksbegroting 2017
Bijdrage NOC*NSF	Basisfinanciering sportbonden en bijdragen aan regionale sportnetwerken	NOC*NSF Bestedingsplan 2017

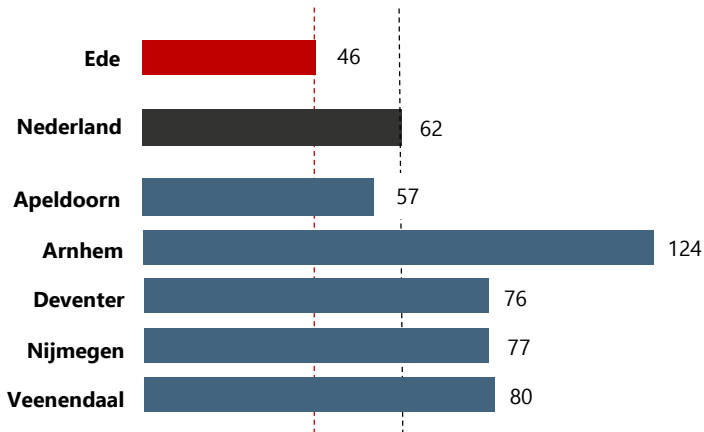
Verklarende factoren

Hoe verschilt de SROI van andere gemeenten en hoe komt dat?

De SROI van Sport en Bewegen

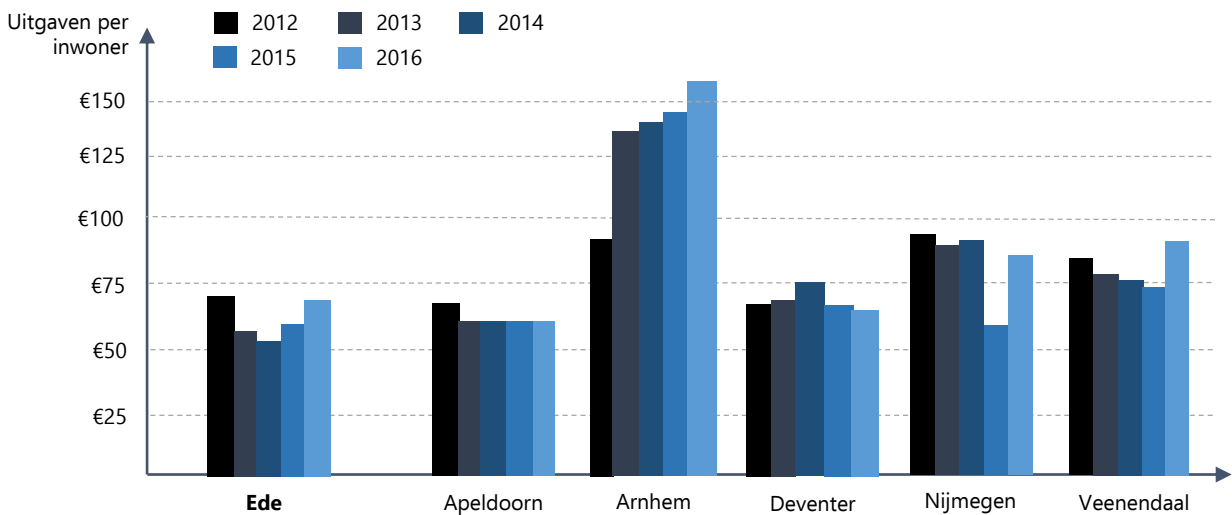
Case study: Ede – gemeentelijke uitgaven

De **gemeentelijke uitgaven** voor sport in Ede zijn relatief **laag voor Nederland en** ook voor **de benchmarkgemeenten** (telkens in euro per inwoner).

De gemeente Ede besteedt in 2017 ongeveer €46 per inwoner aan sport en bewegen. Dit is lager dan het gemiddelde in Nederland (€62). Van de andere gemeenten zijn alleen in Apeldoorn de uitgaven per inwoner ook lager dan in Nederland.

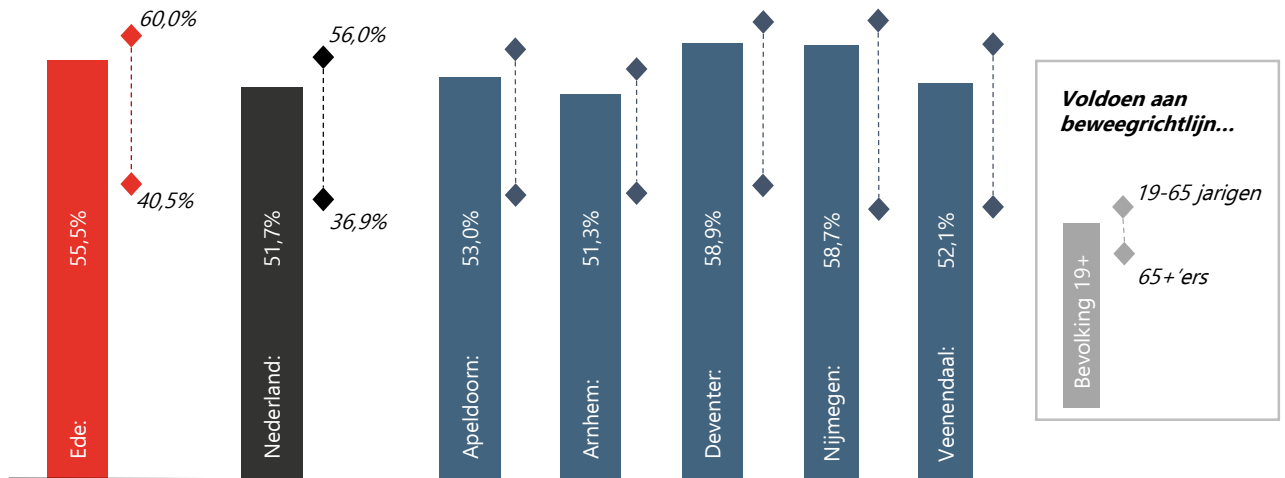
Tussen 2012 en 2016 is het niveau van de gemeentelijke uitgaven in Ede eerst gedaald en daarna weer gestegen, tot ongeveer het oorspronkelijke niveau (zie onderstaande grafiek). De gemiddelde gemeentelijke uitgaven in Ede zijn in de periode 2012-2016 telkens lager dan in heel Nederland.

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – **beweegrichtlijn**

In Ede **voldoen meer mensen aan de beweegrichtlijn dan in Nederland**. Vergeleken met de benchmarkgemeenten zit Ede in het midden.

In Ede voldoet 55,5% van de mensen aan de beweegrichtlijn (bron: GGD, CBS, RIVM Gezondheidsmonitor 2016). Dit is meer dan gemiddeld in Nederland en dan in de gemeenten Apeldoorn, Arnhem en Veenendaal. Het is minder dan in Deventer en Nijmegen. Met dit percentage worden de maatschappelijke opbrengsten van sport en bewegen berekend.

Met name voor 65+'ers scoort Ede goed. Net als in Deventer voldoen 41% (afgerond) van de 65+'ers aan de beweegrichtlijn. In alle andere gemeenten is dat lager.

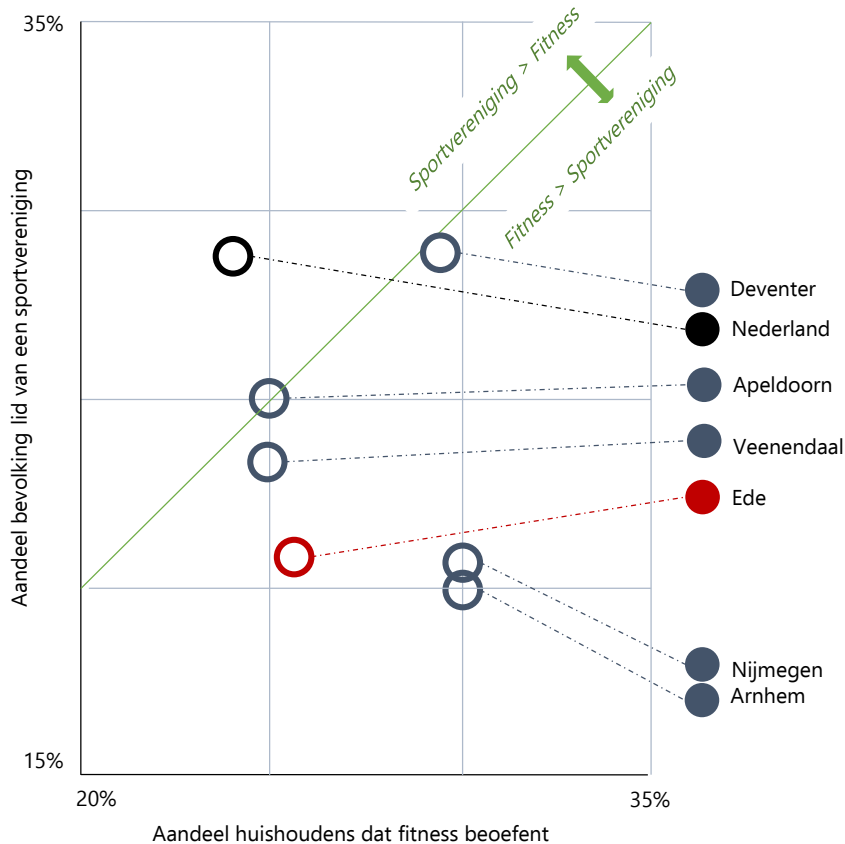
Thema in groepssessie met benchmarkgemeenten: **koppeling sportbeleid met andere beleidsterreinen, met name gezondheid**.

- Het project 'Groen, gezond en in beweging Nijmegen' wordt door de gemeenten gezien als een succesvolle samenwerking. Het project is een initiatief van GGD Gelderland-Zuid, Radboudumc en de gemeente Nijmegen. Diverse thema's zijn binnen dit project geclusterd, zoals alcohol, roken, overgewicht en mentale fitheid. Steeds meer partners haken aan, inmiddels zijn dat er circa 40.
- Sport inzetten in andere beleidsterreinen (met name gezondheid) komt niet vanzelf tot stand, uitdagingen zijn:
  - De verantwoordelijken van de verschillende beleidsterreinen 'spreken elkaars taal niet'.
  - De verantwoordelijken van de verschillende beleidsterreinen kennen elkaar persoonlijk niet of onvoldoende.
  - Er zijn vrijwel altijd gescheiden budgetten en het samenvoegen daarvan komt – mede door de bovenstaande punten – vaak niet of moeizaam tot stand.
- De uitdagingen worden in de praktijk ook overwonnen. In de gemeente Ede is het een uitdaging om middelen uit het sociale domein in te zetten voor sportprojecten, maar dit is desalniettemin gelukt. Wel blijft dit vaak bij eenmalige projecten, een structurele verknoping van sport en het sociale domein is lastig, óók als het project succesvol was.

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – georganiseerd vs. anders-georganiseerd sporten

Anders dan in heel Nederland is de **verenigingsdeelname in Ede relatief laag**. Drie van de vijf benchmarkgemeenten kennen een hogere verenigingsdeelname dan Ede.

We hebben vergeleken hoeveel mensen in Ede lid zijn van een vereniging en in hoeveel huishoudens er aan fitness gedaan wordt. Dit met als doel om een gevoel te krijgen voor de verhouding tussen georganiseerd en anders-georganiseerd sporten. We beperken ons hier tot deze twee indicatoren, omdat er in het SROI-model niet meer relevante indicatoren zijn opgenomen om op te vergelijken.

22% van de inwoners van Ede is lid van een sportvereniging. Het Nederlands gemiddelde ligt op 28%. In de gemeenten waarmee we vergelijken is de verenigingsdeelname tussen de 15% en 30%. Wat onder meer opvalt is dat de twee grote Gelderse steden – Nijmegen en Arnhem – te kenmerken zijn door een hoge deelname aan fitness en een lage deelname aan verenigingssport. Dit is vergelijkbaar met eerdere SROI case studies waarin grote steden vertegenwoordigd waren. Van de overige benchmarkgemeenten heeft Ede de laagste verenigingsdeelname.

Naast fitness zijn er ook andere commerciële sporten, waar de betrokkenheid van de gemeente relatief beperkt is. In Ede zijn bijvoorbeeld paardensport, vechtsport en dansen vrij populair. Het is belangrijk om op te merken dat de deelname aan deze sporten niet in bovenstaande cijfers terugkomen.

De deelname aan anders-georganiseerde sport is dus hoger dan de grafiek wellicht doet vermoeden.

Uit de [Sport Toekomstverkenning](#) volgt een algemeen beeld van de verwachte ontwikkeling van o.a. de sportdeelname en het clublidmaatschap in Nederland. De verwachting is dat de sportdeelname in 2030 op een vergelijkbaar niveau als nu zal liggen. Er zijn demografische, economische, sociaal-culturele, technologische en politieke ontwikkelingen die zowel tot een toename als afname kunnen leiden. Vergrijzing en de bezuinigingsopgave bij gemeenten hebben bijvoorbeeld een negatieve invloed, maar commercialisering en een groeiend bewustzijn over een gezonde levensstijl hebben een positief effect. Verwacht wordt dat clublidmaatschap in 2030 lager zal liggen dan nu. Individualisering en toenemend gebruik van sociale media zijn daar onder andere oorzaak van.

Voor Ede betekent dit dat het verschil tussen georganiseerd en anders-of ongeorganiseerd sporten, *all else equal*, eerder groter dan kleiner wordt. Enerzijds door commercialisering van de sport en anderzijds door een afnemende populariteit van sporten in clubverband.

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – **invloed van religie**

In de **Noordelijke woonkernen** van Ede is de aanwezigheid van **religie het sterkst** en de **sportdeelname relatief laag**.

	% sportdeelname (minstens 1x p.w.) onder 19+	% goed ervaren gezondheid		% sportdeelname (minstens 1x p.w.) onder 19+	% goed ervaren gezondheid
Noordelijke wijken	▼	▼	Zuidelijke wijken	▼	▼
Buitengeb. Ede stad	▶ 47%	82%	Bedrijventerrein	▶ 48%	82%
Ederveen	▶ 45%	83%	Bennekom	▶ 56%	78%
Harskamp	▶ 43%	81%	De Klomp	▶ 49%	83%
Lunteren	▶ 45%	80%	Ede-oost	▶ 52%	76%
Otterlo	▶ 48%	81%	Ede-west	▶ 50%	75%
Wekerom	▶ 37%	77%	Ede-zuid	▶ 49%	74%
Gemiddeld	▶ 44%	81%	Maanderen	▶ 51%	78%
			Kernhem	▶ 56%	83%
			Rietkampen	▶ 54%	80%
			Veldhuizen	▶ 47%	75%
			Gemiddeld	▶ 51%	78%

Bron: Sport op de Kaart (2016)

De Noordelijke woonkernen van Ede zijn relatief gelovig. Georganiseerd sporten wordt hier niet actief gestimuleerd. Om die reden zet het Sportbedrijf in deze kernen meer in op het stimuleren van ongeorganiseerd sporten.

We hebben de sportdeelname van wijken boven de N224 en onder de N224 met elkaar vergeleken.* De gemiddelde (ongewogen) sportdeelname in de Noordelijke wijken is 44% en in de Zuidelijke wijken 51%. Opvallend is dat het

aandeel inwoners met een goed ervaren gezondheid niet lager is in de Noordelijke wijken: 81% (in Noord) om 78% (in Zuid).

* Kernhem vormt een uitzondering. Deze wijk ligt weliswaar aan de Noordelijke kant van de N224 maar is verbonden met de wijken Veldhuizen en Ede-west. Daarom hebben we Kernhem niet tot de Noordelijke wijken gerekend.

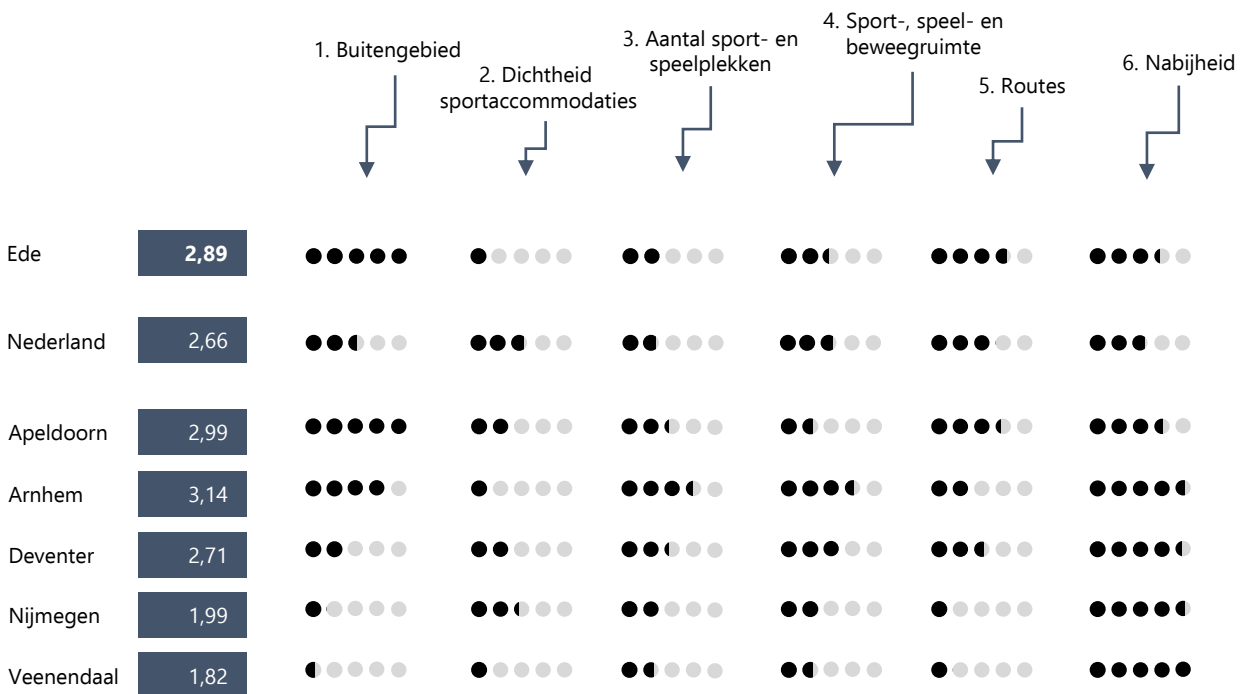
De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – *beweegvriendelijke omgeving*

Ede heeft een relatief **beweegvriendelijke omgeving**. Vooral op de factoren ‘buitengebied’, ‘routes’ en ‘nabijheid’ haalt Ede een bovengemiddeld hoge score.

- Ede scoort vrij hoog op de “Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving” (zie [hier](#) voor korte uitleg over de deelindicatoren en [hier](#) voor een uitgebreide uitleg over de kernindicator). Het buitengebied, de aanwezigheid van routes en de nabijheid van voorzieningen springen er positief uit. Dit geldt ook voor Apeldoorn, dat een zeer vergelijkbare samenstelling van de kernindicator kent.
- De hoge score op het buitengebied volgt uit de ligging van Ede in/tegen het Nationaal Park de Hoge Veluwe.
- De hoge score op aanwezigheid van routes (fietsroutes, wandelpaden, ruiterspaden e.d.) heeft mogelijk ook veel te maken met de nabijheid van de Veluwe.
- De hoge score op nabijheid van voorzieningen is een herkenbaar beeld bij relatief grote gemeenten.

6 Deelindicatoren:

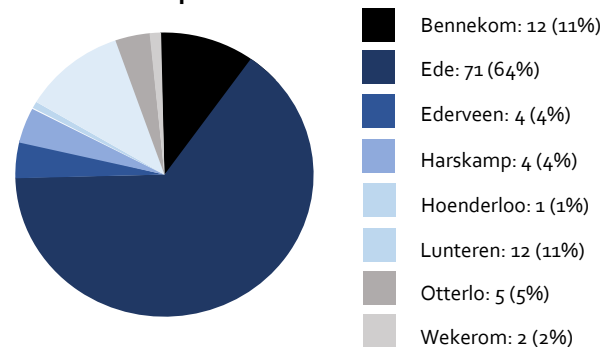

De dichtheid van sportaccommodaties in Ede is lager dan wat gemiddeld is voor Nederland. Dit komt ook overeen met de benchmarkgemeenten en is een patroon dat we in andere case studies ook zien bij relatief grote steden.

De deelindicator dichtheid van sportaccommodaties is per 10.000 inwoners. Bij de berekening hiervan wordt rekening gehouden met de diversiteit aan sportmogelijkheden en de capaciteit van de sportaccommodaties. In totaal zijn er 111 accommodaties meegenomen in de berekening voor Ede.* Veruit de meeste liggen in Ede zelf.

* Het gaat om accommodaties voor atletiek, biljart, bowlen, bridge, fitness, handboogschieten, hockey, honk- en softbal, jeu de boules, korfbal, motorsport, paardensport, padel, squash, tafeltennis, tennis, turnen, voetbal, wielersport, zaalsport en zwemmen.

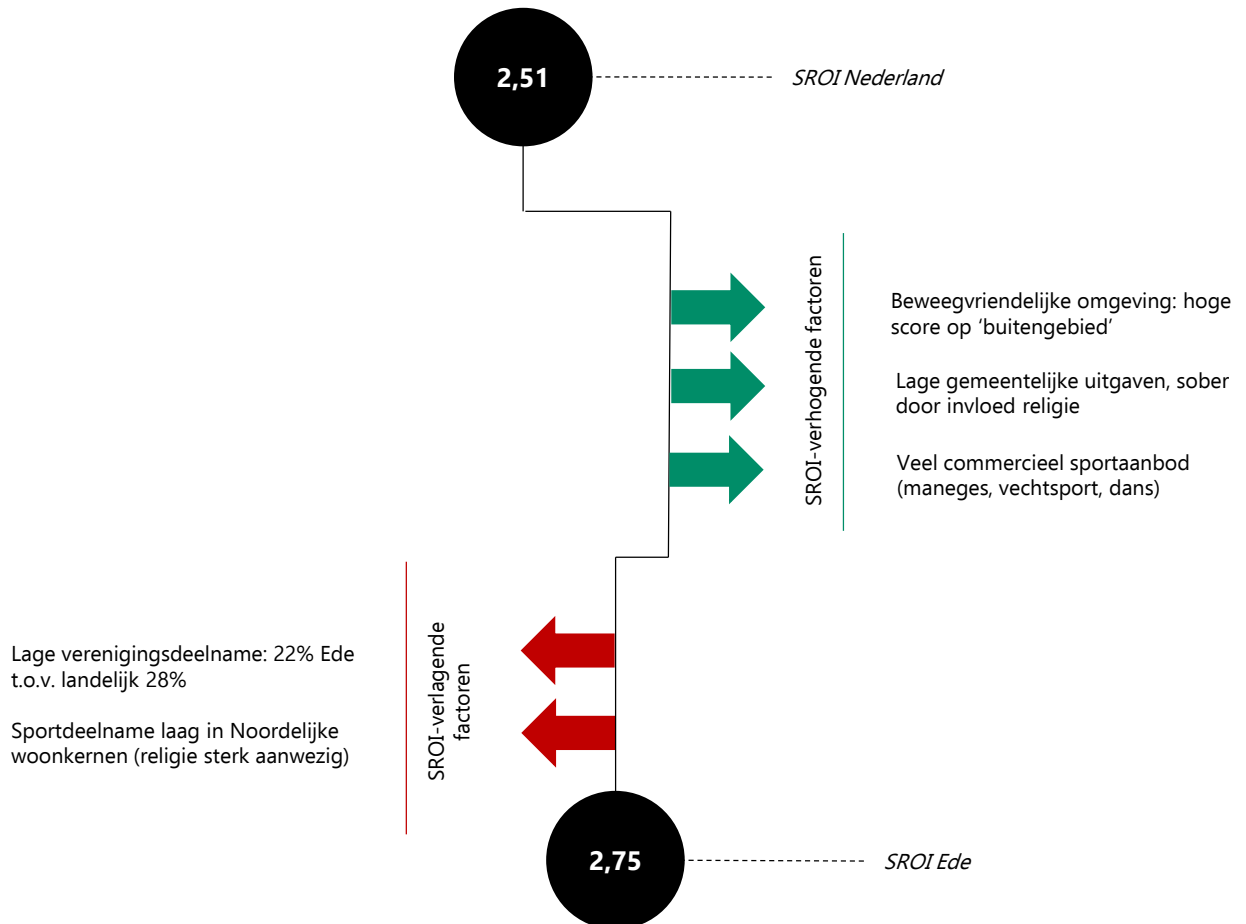
Accommodaties per woonkern

De SROI van Sport en Bewegen

Case study: Ede – **verschillen verklaard (samenvatting)**

Samengevat: de SROI van sport en bewegen in Ede is hoger dan de SROI in Nederland. Uit de case study volgt een aantal factoren die daar mogelijk op van invloed is (niet limitatief).

Kernadviezen/-overwegingen naar aanleiding van groepsessie met benchmarkgemeenten:

- Zie toe op een efficiënte en effectieve besteding van financiële steun. Die steun dient gericht te zijn op de projecten die het beste bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelen. Belangrijke aspecten hierbij zijn de selectie van partners en de invulling van het project (o.a. doelgroepen en wijken).
- Naast sportverenigingen kunnen ook andere sportaanbieders (commercieel aanbod) interessante partners zijn voor het bereiken van doelstellingen.
- Stimuleer contacten tussen verschillende typen sportaanbieders. Nuttige kennis en ervaring kan zo worden uitgewisseld.
- Bevorder sportinclusief denken - waarbij sport als een instrument wordt ingezet om doelen op andere maatschappelijke terreinen te verwezenlijken - door: 1) persoonlijk contact tussen de betreffende verantwoordelijken tot stand te brengen, 2) structureel persoonlijk contact tussen die verantwoordelijken te stimuleren, 3) bewijslast over de effecten van sportieve interventies te overleggen en 4) het instrument sport niet te overschatten (een andere interventie kan passender zijn).
- Blijf in discussie met andere gemeenten over hoe zo veel mogelijk maatschappelijke waarde met sport te bereiken. De rol van de gemeente kan ook zijn om als facilitator op te treden en een netwerk op te zetten; financiële steun is niet altijd effectief.